

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 26

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Η ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΙΣ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ

ΕΠΙ ΤΗ ΧΙΛΙΟΣΤΗ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ,
ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΜΕΘΟΔΙΟΥ
(885—1935) [5]

ε) *Ὁ Χριστιανισμὸς παρὰ τοῖς Βουλγάροις.*

Μεταξὺ τῶν νοτίων Σλαβῶν τάσσονται καὶ οἱ τουρανικῆς καταγωγῆς Βούλγαροι, οἵτινες ὀρμηθέντες ἐκ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας μετ' ἄλλων ὁμογενῶν φυλῶν, δυτικῶς δὲ τῆς Ἀζοφικῆς καὶ παρὰ τὸν Δνειστὸν ποταμὸν κατ' ἀρχὰς ἐγκατασταθέντες, ἐνεφανίσθησαν περὶ τὸ τέλος τοῦ ε'. αἰῶνος ὡς σύμμαχοι τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ αυτοκράτορος Ζήνωνος (474—491) ἐναντίον τῶν Γότθων, εἶτα ὅμως ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ α'. (491—518) ἐστράφησαν κατὰ τῶν κτήσεων τοῦ Κράτους λεηλατήσαντες αὐτάς καὶ πέραν τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ (499). Ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια διὰ Θράκης προσεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνος στρατηγοῦ Ἀρίστου, ἄγοντος δεκαπενταμισχιλίους ἄνδρας, ἀλλ' ἐνίκησαν αὐτὸν φονεύσαντες τετραμισχιλίους ἐξ αὐτῶν. Ὁ χρονογράφος Ζωνάρας ἀποδίδει τὴν νικην τῶν Βουλγάρων εἰς ἐπιφθῆναι καὶ γοητείας, ὧν ἐποιήσαντο χρῆσιν, προσείθησι δὲ οὐκ ἐπὶ τὴν ἡεταν «κομήτης ἀστὴρ προσμήνησε καὶ κόρακες ὑπεριπτάμενοί τε καὶ στυγνὰ ἀντὶ ἐνυαλίου ἡρώδης περιπαθεῖσι καὶ θρηνώδες ἠχῆσαντες». Κατὰ τὰ ἔτη 502 καὶ 517 ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου εἰσβαλόντες οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν Θράκην, προήλασαν μέχρι Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου. Ἐπικυνοδοσετέρα ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ Ἰουσανιανοῦ τοῦ α'. (527—565) ἐπίθεσις, ἀλλὰ διὰ τοῦ στρατηγοῦ Βελισσίου ἀπεκρούσθησαν οἱ Βούλγαροι, ὑπετάγησαν δὲ οἱποὶ εἰς ἄλλας ὁμογενεῖς φυλάς καὶ ἐξηγιδένησαν ἕνεκα ἑμφυλίων πολέμων. Ἐν τέλει τοῦ στ'. αἰῶνος (582|3) ἔδρυσαν ἴδιον Κράτος ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν Κουβράτ ἢ Κούρτ, Κούβρατον ὀνομαζόμενον ὑπὸ τῶν ἑλλήνων χρονογράφων ἢ Κοβράτον. Οὗτος εἶχε δέλθει τὴν νεότητά αὐτοῦ ἐν ΚΠόλει καὶ ἐβλαπτίσθη ἐκχριστιανισθεὶς, τῇ συνδρομῇ δὲ τοῦ αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντινοῦ Τιβερίου β'. (578—582) κατώρθωσε ν' ἀπελευθερώσῃ τοὺς παρὰ τὴν Ἀζοφικὴν οἰκοῦντας Βουλγάρους καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὸ Κράτος αὐτῶν, ὅπερ κατὰ τὸν χρονογράφον Θεοφάνη ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Κανιάσου μέχρι τοῦ Δνειστέρου. Ὁ Κουβράτ, τιμηθεὶς τῷ 619 ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος Ἡρακλείου

(610—641) διὰ τοῦ ἀξιωματοῦ τοῦ «πατρικίου», συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ κατὰ τῶν Ἀβάρων καὶ Περσῶν (626) καὶ παρέμεινε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ πιστὸς εἰς τοὺς Βασιλεῖς τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὰς πληροφορίες τοῦ Πατριάρχου ΚΠ. Νικηφόρου α'. (806—815) ἐν τῇ συντόμῳ Χρονογραφία αὐτοῦ, συμπληρουμένας καὶ ὑπὸ ἀρχαίων βουλγαρικοῦ χρονοικοῦ, γραφέντος κατ' ἀρχὰς πιθανῶς δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων ἐν σλαυϊκῇ γλώσσῃ. Ἀλλὰ πληροφορίες περὶ διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς πρώτοις Βουλγάροις ἢ περὶ σχετικῶν προσπαθειῶν τοῦ Κουβράτ δὲν διεσώθησαν.

Ὁ Πατριάρχης Νικηφόρος ἀνέγραψε καὶ τὴν πληροφορίαν, καθ' ἣν ὁ Κουβράτ θνήσκων κατέλιπε τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, συστήσας εἰς αὐτοὺς διὰ διαθήκης νὰ μείνωσιν ἡνωμένοι. Ἀλλ' ἐσπυρκαὶ διενέξεις διέσπασαν αὐτούς, ὁ δὲ διάδοχος τοῦ Κουβράτ καὶ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Μπατμπαί (Βαϊβιάσις κατὰ τοὺς Ἑλληνας χρονογράφους) ἠναγκάσθη νὰ ὑποταγῇ ὑπὸ τοὺς Χαζάρους. Οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Κουβράτ ἀπεμακρύνθησαν εἰς ἄλλους τόπους. Τούτων ὁ Ἰσπέριχ ἢ Ἀσπάρουχ, διαβὰς τὸν Δόν καὶ τὸν Δνειστὸν καὶ κατελθὼν διὰ τῆς σημερινῆς Βεσσαραβίας εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως, τῇ συγκαταθέσει πάντως τοῦ αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντινοῦ Κωνσταντοῦ (641-668) πρὸ μικροῦ (657) καταπνέξαντος ἐπανάστασιν τῶν ἐν Μακεδονία Σλαβῶν, ἐγκατεστάθη παρὰ τὴν Δόβρουτζαν μετὰ τῶν ὧν ἠγεῖτο Βουλγάρων. Ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἡ χώρα ἐκεῖνη ἐκαλεῖτο Ὀλγος ἢ Ὀγκλὸς ὅπερ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ σλαυϊκὸν Ἀγκλ. Ἀλλ' ὁ Ἀσπάρουχ λίαν ταχέως ἤρξατο ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, διαβίς δὲ τὸν Δούναβιν καὶ καταλαβὼν τὴν Βάρναν ὑπέταξε τὰς ἐκεῖ εὐρισκόμενας σλαυϊκὰς φυλάς, ἐγκατεστάθη δὲ ἐν τῇ χώρᾳ, ἣτις ἔκτοτε ὀνομάσθη «Βουλγαρία» μετὰ τὸν Δουνάβεως, τοῦ Αἴμου, τοῦ Εὐξείνου καὶ τῆς Σερβίας. Φαίνεται οὖν οἱ ἴδιοι Βούλγαροι ἀρχικῶς τὴν χώραν αὐτῶν ἀπεκάλουν Ζαγόριε (=πέραν τοῦ ὄρους), ὅθεν καὶ οἱ Ἕλληνες τοῦ Βυζαντίου ἐκάλουν αὐτὴν Ζαγοράν. Εἰδικώτερον δὲ οἱ Βούλγαροι Ζαγόριε ὀνόμασαν τὴν μετὰ τὸν Σηλύμνον καὶ Μεσημβρίας χώραν. Ἄλλος κλάδος αὐτῶν ἐσχημάτισε παρὰ τοὺς ποταμοὺς Βόλγαν καὶ Κάμαν τὸ Κράτος τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας, πρωτεύουσαν ἔχον τὴν Βούλγα, ἀλλὰ τῷ 922 οἱ Βούλγαροι ἐκείνοι προσηλυτίστησαν ὑπὸ τῶν Ἀράβων εἰς τὸν Ἰσλαμισμόν, βραδύτερον δὲ ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τοὺς Τατάρους.

Ἔτεροι δὲ Βούλγαροι ἢ συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν Ἀβάρων ἐν τῇ σημερινῇ Οὐγγαρία, ἢ ἐτρόπησαν εἰς ἄλλας χώρας τῆς Δύσεως καὶ ἐξηφανίσθησαν.

Οἱ ἐν τῇ μεταξὺ τοῦ Αἴμου καὶ τοῦ Δουνάβεως χώρα ἐγκατασταθέντες ὑπέστησαν ἄμεσον τὴν ἐπίδρασιν τῶν Σλαύων, ἐκσλαυισθέντες τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἦθη. Ἐπὶ ἕνα καὶ ἡμισὺν αἰῶνα ἐπιτιθέμενοι κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, οἱ ἐν ἐνίκων οἱ δὲ ἐν ἡτῶντο, λεληθότως δὲ κατὰ τὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν εἰσέδεν εἰς αὐτοὺς ὁ Χριστιανισμός. Ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν Κροῦμος (802-814) κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπιθεσιν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους εἶχεν ἀπαγάγει 30.000 ἑλλήνων αἰχμαλώτων, ἐν οἷς ἦσαν καὶ κληρικοί, οἵτινες ἐδίδασκον τὸν Χριστιανισμὸν καὶ μεταξὺ τῶν Βουλγάρων. Ἄλλ' ὁ Κροῦμος διέκειτο ἐχθρικῶς πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν, ἐπὶ δὲ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ Ὁμουράτῃ (814-831) ἠγγέρθη περὶ τὸ 818 διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὑπέστησαν δὲ μαρτυρικὸν θάνατον ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ὁ Ἐπίσκοπος Ἀδριανουπόλεως μετὰ 374 χριστιανῶν. Ἐκτὸς ἄλλων συνελήφθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς ὁ ἑλληνας αἰχμάλωτος Κίναμος (Κινάμων, κατὰ τὸν Θεοφύλακτον Βουλγαρίας). Εἰς τῶν υἱῶν τοῦ Ὁμουράτῃ, ὁ Ἐνραβῶτα, ἐδέχθη τὸν Χριστιανισμὸν καὶ ἐβαπτίσθη πεισθεὶς ὑπὸ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ Κίναμου. Ἄλλ' ὁ καταλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἀδελφὸς αὐτοῦ Μαλαμίρ (831-836) κατεδίκασεν ἀδελφοὺς εἰς θάνατον. Ὁ δὲ συγχρονὸς ἅγιος Θεόδωρος Στουδίτης (†826) ἐν τινὶ Κατηχήσει αὐτοῦ ἀνέγραψεν ἐπεισοδίων τῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμῶν ἐν Βουλγαρία, καθ' ὃ οἱ χριστιανοὶ διετάχθησαν νὰ φάγωσι κρέας κατὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν, οἱ δὲ μὴ ὑπακούσαντες κατεδικασθησαν εἰς θάνατον.

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων εἰδήσεων περὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς Βουλγάρους καταφαίνεται ὅτι αὕτη ὀφείλεται εἰς τοὺς ἑλληνας αἰχμαλώτους ἀπὸ τῶν μεσῶν τοῦ 5. μῆχρι τῶν μέσων τοῦ 9. αἰῶνος, ὅτε συστηματικώτερον ἐμελλε νὰ διαδοθῆ παρ' αὐτοῖς ἡ νέα θρησκεία. Ὅντως δὲ τότε προσῆλθεν εἰς αὐτὴν καὶ ὁ ἡγεμὼν τῶν Βουλγάρων Βόγορις (852—888) μετὰ μεγάλου μέρους τοῦ λαοῦ. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ βίβῳ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος¹, μαθητοῦ τῶν Θεσσαλονικέων ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ἀναγράφεται ἡ παράδοσις περὶ κηρύγματος αὐτῶν ἐν Βουλγαρία καὶ περὶ βαπτίσματος τοῦ Βογόριδος τῷ 869. Ἡ παράδοσις αὕτη εἶναι ψευδής, ἀναντιρρήτως δὲ οἱ δύο ἀδελφοὶ δὲν ἐκήρυξαν ἐν Βουλγαρία. Ἡ ἀποστολικὴ των δρασις μεταξὺ τῶν Σλαύων τῆς Μοραβίας συνέπεσεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 862 ἢ τὴν ἀρχὴν τοῦ 863, καθ' ἣν ἐποχὴν δηλαδὴ ὁ

Βόγορις διετέλει εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Ροσισλαῦον τῆς Μοραβίας καὶ ἐν συμμαχίᾳ μετὰ τοῦ Λουδοβίκου τῆς Γερμανίας. Τοιαύτην συμμαχίαν βεβαίως δὲν θὰ ἐπέτρεπον οἱ ἀδελφοὶ ἐὰν συνεδέοντο μετὰ τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος, καὶ ἐὰν ἔτι δεχθῶμεν ὡς πιθανὸν τὸ ὅτι εἰργάσθησαν ἀποστολικῶς μεταξὺ τῶν Σλαύων πρὸ τῆς εἰς Μοραβίαν μεταβάσεως.

Συγκεκριμένως εἰδήσεις περὶ τῆς βαπτίσεως τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος παρέσχον καὶ οἱ Βυζαντινοὶ χρονολογικοὶ ἀρχιεπίσκοποι Βουλγαρίας. Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Βόγορις καὶ πρὸ τῆς βαπτίσεώς του ἐγνώριζε τὸν Χριστιανισμὸν ἐκ τῆς προηγουμένης διαδόσεως αὐτοῦ μεταξὺ τῶν Βουλγάρων. Ὁ μάρτυς Ἐνραβῶτα ἦτο θεῖος αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ καταδιώξας τοὺς χριστιανούς Μαλαμίρ. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ὅτι εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐκτὸς τῶν ἑλλήνων αἰχμαλώτων, ὡς τοῦ Θεοδώρου Κουφαρά καὶ τοῦ Μεθοδίου (ὄλως διαφόρου τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης), ὅστις λέγεται ὅτι ἐξωγράφησε δι' αὐτὸν τὴν εἰκόνα τῆς μελλούσης κρίσεως, συνετέλεσεν ἢ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀδελφῆ, ἢ τις, κατὰ τινὰς εἰδήσεις, διαμείνασα ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς αἰχμάλωτος, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βουλγαρίαν χριστιανῆ. Ἄλλ' ὁ Βόγορις, ὡς ἐδείχθη ἐκ τῆς ὅλης πολιτείας του, ὠρμήθη εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐκ πολιτικῶν ὑπολογισμῶν. Πάντως καὶ οἱ ἐν Βυζαντίῳ ἤλιπσαν οὐκ ἀπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ Βούλγαροι, ἐκπολιτιζόμενοι, θὰ ἐτήρουν φιλικωτέραν ἔνατι αὐτῶν στάσιν.

Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Βογόριδος μεγάλως συνετέλεσεν ὁ τότε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μέγας Φώτιος († 897), μερίμνη τοῦ ὁποίου ἐγένετο καὶ ἡ βάπτισις τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος ἐν τέλει τοῦ 863 ἢ ἐν ἀρχῇ τοῦ 864, οὐχὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ οὐχὶ προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ Φωτίου, ἀλλ' ἐν τινὶ παρουμεθορίῳ πόλει¹. Ὁ Βόγορις ὀνομάσθη Μιχαὴλ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπισήμου ἀναδόχου του, αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Μιχαὴλ Γ'. Τὸ παράδειγμα τοῦ νέου χριστιανῶν ἡγεμόνος ἠκολούθησε καὶ ὁ λαός, ἀλλὰ Βογιάροι τινές, ἐμμένοντες εἰς τὸ ἐθνικὸν θρησκευμα, συνώμοσαν κατὰ τοῦ Βογόριδος, ὅστις, ἀτρομήτως ἐπεξελθὼν, κατέστρεψεν αὐτοὺς καὶ ἐπέβαλε τὸν Χριστιανισμὸν. Πρὸς ἐμπέδωσιν τούτου διδάσκαλοι καὶ κληρικοὶ ἐξεπέμφθησαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, μερίμνη τοῦ Μ. Φωτίου, ὅστις τῷ 865 γράφων πρὸς τὸν Βόγοριν ἀπεκάλει αὐτὸν «καλὸν ἄγαλμα τῶν αὐτοῦ πόνων καὶ πνευματικῶν ὀρίνων εὐγενές καὶ γνήσιον γέννημα».

(Συνεχίζεται)

1. Πατρ. Migne ἑλλ. 102, 628 ἐξ. Περὶ τοῦ γεγονότος τῆς βαπτίσεως τοῦ Βογόριδος πληροφορίας τινὰς μᾶλλον συγκεκριμένας παρέσχον οἱ Βυζαντινοὶ χρονολογικοὶ Συμμετῶν *Μάγιστρος* ed. Bonn. 664—6. *Γεώργιος Ἀματωλός*, ed. Bonn. 814. *Γενέσιος*, ed. Bonn. 97. *Θεοφάνους Συνέχεια*, Δ' κερφ. 13—15. *Ζωναράς*, ed. Bonn III, σ. 387. *Θεοφύλακτος Βουλγαρίας*, Πατρ. Migne ἑλλ. 126, 189.

1. Περὶ τῆς χρονολογίας τῆς βαπτίσεως τοῦ Βογόριδος ἴδε: A. Vaillant et M. Lascaris, La date de la conversion des Bulgares ἐν *Revue des Etudes slaves*, t. XIII fasc. 1 et 2, 1933, σ. 6—15. Πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ H. Grégoire ἐν τῷ περιοδικῷ «Byzantion» VIII, 1933, σ. 663—8.

Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ ΠΑΤΡΑΣΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣΙΝ

[24 Ἰουνίου]

Ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν τῇ ὑπὸ τῶν δύο ἐκ τῶν συνοπτικῶν εὐαγγελιστῶν, τοῦ Ματθαίου (11,2—15) καὶ τοῦ Λουκᾶ (7,18—30), ἀναφερομένη διηγήσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ ἐκφρασθῇ μεθ' ὅλης τῆς ἐν τῇ συνήθει μεγαλειώδει ἀπλολογίᾳ Ἰου διαχρυνομένης ἐσωτερικότητός Του περὶ τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Προδρόμου Του, ἀπεκρούσῃ τὴν περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαν Του βεβαιῶν «ὅτι οὐκ ἐγγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ», ἀκριβῶς τότε ἔδιδε τὸν τόνον εἰς τὴν πρὸς τιμὴν, δόξαν καὶ αἴνεσιν τοῦ Ἰωάννου κινήθεισαν λύραν τῶν πάσης ἐποχῆς χριστιανικῶν γενεῶν.

Ἡθέλησε τῷ ὄντι ἡ χριστιανοσύνη εἶτε πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῆς, τῆς ἀγάπης τῆς, τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πρὸς τὸν προσευρεπίσαντα τὴν ὁδὸν τοῦ ταύτην «Φωτίσαντος» καὶ ταύτην «Λυτρώσαντος», εἶτε ἐν τῇ συναισθήσει τῆς μικρότητός τῆς, πάντοτε ὁμῶς καὶ πάντως τῆς μικρότητός τῆς ἀπέναντι τοῦ ἡθικοῦ κολοσσοῦ, τοῦ ἐπαναλαμβάνοντος ἀείποτε στεντορεῖα καὶ ἀναμφιταλαντεύῃ τῇ φωνῇ πρὸ πάσης παρεκκλίσεως, πρὸ—πάσης μεγάλης ἢ μικρᾶς, ἀδιάφορον—πίτωσης τὸ ἀδυσωπήτως κατηγορηματικόν, «οὐκ ἔξεστί σοι» «νὰ φέρῃ οἶονε καὶ ἐπὶ τοῦτον ἐν τῇ ἀναλόγῃ πάντοτε σχετικότητι εἰς πλήρωσιν τοὺς λόγους τῆς μόνης τῶν γενεῶν Παρθένου: «Ἴδου γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί».

Καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀδικαιολόγητον εἰς ψυχολογικότητα, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐστηρομένον τῆς διαισθητικῆς ἐκείνης βάσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας γνωρίζει νὰ ἐκινήῃ ὁ ὑμολογικὸς καὶ πάσης μορφῆς χριστιανικὸς λόγος, ὅταν ὁμιλῇ ἀπὸ καρδιῶν εἰς καρδίας καὶ ἀπὸ ψυχῶν εἰς ψυχάς.

Ἡ Θεοτόκος ἀνέβη «μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ὄρεινὴν», «ἠσπάσατο» τὴν γηραιὰν μητέρα τοῦ βρέφους καὶ τοῦτο «ἐσκήρτησεν» ἐπιβεβαιοῦν μετὰ χαρᾶς τὰ ἄφθαστα εἰς λυγισμόν καὶ ἱερὰν πνοὴν μαρτυρήματα ἐκεῖνα τῆς προσβύτιδος ἀγίας γυναικὸς καὶ τῆς πανάγνου Κόρης καὶ συντωνίζον διὰ τῶν σιωπημάτων τῶν τοῦ ἐκείνων τοὺς λόγους τῆς δευτέρας ἡξίου καὶ τὴν ἐφ' ἑαυτὸ ἀναφορὰν τῶν.

Εἶναι ἐπιμέμωτος ἀντονόητον, ὅτι ἐκεῖ ἐνθα Ἐκκλησία τὸν Κύριον ὕμνησε, δὲν ἐλησμόνησε τὸν πιστόν τιτον αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρωποσωτηριῷ ἔργῳ ὑπηρετήν. Δὲν εἶναι ἄρα τυχαῖον, ἀλλ' οὔτε καὶ συμπτωματικόν, ὅτι οἱ Πατέρες τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς οὐδέποτε ἀπέκαμδον, τῶναντίον δὲ πάντα ἐν χαρῇ καὶ πνευματικῶς τρυφώντας ἔψαλλον τοῦ Προδρόμου τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ ἔργον πάντοτε καὶ ἐκ νέου, ἐν θαναταστῇ δὲ ὁμοφρονίᾳ ἐξεύρισκον ἐκάστοτε ἀνευ οἰασθήποτε παρεκκλητικῆς ἀπηχίσεως ὡς ἐξ ἀστερευότου πηγῆς πλοῦτον ἐκφραστικωτάτων πρὸς τιμὴν καὶ αἶνον τοῦ Βαπτιστοῦ λόγων. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολή, εἰάν τις ἐβεβαίου, ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει χριστιανὸς συγγραφεὺς, ὅστις νὰ

ἀπέφυγε νὰ εἴπῃ τι πρὸς δόξαν τοῦ Προδρόμου, οὐδεὶς, ὅστις, ἀναφέρων τοῦτον, νὰ μὴ γνωρίζῃ νὰ δίδῃ τὴν δέουσαν ἐκφρασιν πρὸς τὰ ἐκ τοῦ Προδρόμου καὶ διὰ τὸν Προδρόμον αἰσθήματα τοῦ θανιασμοῦ του καὶ νὰ κινή τὴν γλώσσάν του, ὅπως «βρῆ», ἵνα κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον εἴπωμεν, «ρεῖθρα γλυκασμοῦ».

Ἡ ἀρχαιοτάτη χριστιανικὴ φιλολογία ὡς ἐκ τῶν ὁρισμένων παρ' αὐτῆς ἐπιδιωκομένων σκοπῶν καὶ τῶν πρακτικῶν ἐλατηρίων τῆς σιγήσασα, ὡς φιλολογία εὐκαιρίας ἐπὶ τόσων ἄλλων, δὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ Προδρόμου, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ ἐν τῇ σιωπῇ τῆς ταύτης καὶ ἄλλως καὶ ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξεν, ὡς ποτε ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος εἶπε, «μήτηρ σοφωτάτων ἐννοιῶν» λαλοῦσα αὐτονοήτως τὰ κρείττω.

Οἱ Ἀπολογηταὶ παρὰ τὸ ἀποσαφηνισμένον καὶ διηρυκρινισμένον τῆς κεντοκότητος τοῦ σκοποῦ τῶν, τῆς ἀποκρούσεως τῶν ἐξ Ἑθνῶν καὶ Ἰουδαίων κατὰ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ θρησκείας βολῶν διὰ τοῦ κραταιοτάτου ἐκπροσώπου τῶν, τοῦ ἀγίου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος Ἰουστίνου, ἐνθυμοῦνται τὸν Ἰωάννην. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος τοῦ «μετὰ τοῦ Ἰουδαίου Τρίφωνος διαλόγου» εὐρίσκει ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσῃ ἐκτενῶς πως περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ τρόπου τοῦ βίου τοῦ εὐλογοῦτοῦ ἔργου καὶ τῆς δόξης τοῦ Προδρόμου, ὅστις καὶ κατ' αὐτὸν θεωρεῖται παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς ὁ Μεσσίας, ὡς παρὰ τῷ Μεσσίᾳ ἐπεῖχεν οὗτος τὴν θέσιν τοῦ τελευταίου τῶν Προφητῶν¹.

Ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος εὐρίσκει καὶ οὗτος, οὐχὶ σπανίως δέ, εἰς τὴν εὐχαριστοτάτην θέσιν νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐν τῇ μεγαλυτέρῃ του συγγραφῇ τοῦ «Ἐλέγχου καὶ τῆς ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμου γνώσεως» μαρτυρίας τοῦ Προδρόμου περὶ τοῦ ἀληθοῦς λόγου πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν «ἐπεισαγόντων λόγους ψευδεῖς καὶ γενεαλογίας ματαίας»². Πλὴν ὁμῶς δὲν παραλείπει νὰ ἐποφελῆθῃ τῆς εὐκαιρίας, ἵνα κατὰ συγκεκριμένον τρόπον εὐφημῶν τὸν Προδρόμον ὀνομάσῃ τοῦτον Προφήτην καὶ Ἀπόστολον, ἐνῶ οἱ λοιποὶ ὑπῆρξαν μόνον Προφῆται. Ὁ Ἰωάννης προσεφῆτευσεν, εὐηγγελίσθη καὶ ὠδήγησεν εἰς τὸν Χριστὸν βροντοφωνήσας «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰω. 1,29), οὕτω δὲ διὰ σαφειστάτων ἐμαρτύρησε περὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τοῦ πεσόντος ἀνθρωπίνου γένους. Οὕτως ἐξηγεῖται, ὅτι μετ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἐκφρασιν, λαμβάνει τέλος «ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται» (Λουκ. 16,16) καὶ ἔκτετε «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται». Ὁ λόγος τοῦ Προδρόμου δυνατὸς καὶ ζῶν καὶ ἐνεργῆς ἐμβάλλει εἰς φόβον³. Ἀξιοσημειώτως παρὰ τῷ ἁγίῳ Λουδοῦνου εὐρίσκει χῶρον εἰκονικῆς ἐκφρασεως περὶ τοῦ Προδρόμου, τὸν ὁποῖον προτυποῦται τὸ «παιδάριον τὸ χει-

1. Migne 6,584 κ. ε. Εἰς τινὰς ἐκ τῶν παραπομπῶν ὠδηγήθημεν ἐκ τῶν: J. C. Suiceri: Thesaurus ecclesiasticus e patribus Graecis etc. Ed. tertia, T. primus. Trajecti ad Rhenum. 1746. Col. 1467 etc. F. Cavallera: Patrologiae cursus completus, s. graeca, Parisiis 1912. Col. 172—73.

2. Migne 7,437.

3. Migne 7,574. 882. 983 κ. ε.

ραγωγῆσαν τὸν Σαμψὼν» ὡς ἐπιδεικνύντα. «τῷ λαῷ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν»¹.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ αὐτὴ μὴ ὑστεροῦσα εἰς τὴν «ἐν μιᾷ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ» γενικὴν περὶ τοῦ Προδρόμου ὁμοήχως ἀντηχῆσασαν φωνὴν τῆς διδασκαλίας χριστιανωσύνης ἐνθυμεῖται τὸν Ἰωάννην διὰ δύο ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἐν αὐτῇ δρασαντων χριστιανῶν λογίων. Ἐκαστος ἐν τῇ ἐποχῇ του καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἰδιοτύπῳ χαρακτῆρί του.

Ὁ ἀρχαιότερος, ὁ ἀλληλογοριστὴς καὶ ὑμνητὴς τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀκειαίου ἠθικῆς, τοῦτο μὲν ἐν τῷ α'. κεφαλαίῳ τοῦ δευτέρου ἐκ τῶν τριῶν βιβλίων τοῦ Παιδαγωγοῦ του, ἔνθα ὁ λόγος «περὶ τοῦ πῶς περὶ τὰς τροφὰς ἀναστρεπτεόν» καὶ ἔνθα τὰ τῆς ἐγκρατείας ἀγαθὰ διεξαίρονται ὑμνεῖ τοῦ Προδρόμου μετὰ τοῦ Ματθαίου καὶ Πέτρου τὸ αὐστηρῶς ἐγκρατὲς «ὅς ὑπερτείνας τὴν ἐγκράτειαν ἀκρίδας καὶ μέλι ἥσθιεν ἄγριον»², τοῦτο δὲ εὐρίσκει, ἐξ ἀφορμῆς τῆς προδρομικῆς φράσεως «οἷν εἰμι ἄξιος λῦσαι τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος» (Ἰω. 1, 27), εὐκαιρίαν, ὅπως ἴδῃ ἐν τῷ Ἰωάννῃ τὸν συμβολικώτατα λαλήσαντα περὶ τοῦ Κυρίου, ἂν καὶ «διὰ τῆς αὐτοψίας τὸν θεοπιζόμενον δέξας, τὴν εἰς φανερόν πρόρωθεν ὀδεύουσαν μηνύσας ἤκουσαν παρουσίαν, ὅντως ἔλυσεν τὸ πέρας τῶν λογίων ἐκκαλύψας τὴν ἔννοιαν τῶν συμβόλων»³. Ἀλλ' οὐκ ὀλιγότερον κινεῖ τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Κλήμεντος πρὸς τὸν Πρόδρομον, ὅτι οὗτος εἶναι «ἡ φωνὴ πρόδρομος τοῦ Λόγου, φωνὴ παρακλητικὴ, προετοιμάζουσα εἰς σωτηρίαν, φωνὴ προτρέπουσα εἰς κληρονομίαν οὐρανῶν δι' ἣν ἡ στείρα καὶ ἔρημος, ἄγονος οἰκεῖ»⁴.

Ὁ ἕτερος, ὁ μεταγενέστερος, ὁ τυφλὸς τοὺς φρεσὶ τοὺς ὀφθαλμούς, πλὴν ὅμως σοφισθεὶς ὑπὸ τοῦ σοφοῦντος καὶ τοὺς τυφλοὺς Κυρίου καὶ ἐν πλήρει πνευματικῇ φωτὶ ἀφιερωθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱεράς ἐπιστήμης καὶ τῆς διδασκαλίας πράξεως περιπύστος Κατηχητὴς Δίδυμος, ἐρμηνεύων καὶ τὸ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγέλιον, ἀφοῦ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παλλαδίου, τοῦ τιμῶντος αὐτὸν διὰ τοῦ τίτλου «ὁ συγγραφεύς», λέξιν πρὸς λέξιν ἠρμηνεύσει Παλαιὰν καὶ Καινὴν Διαθήκην⁵, λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τοῦ «ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν» νὰ παραβάλῃ τὸν Πρόδρομον πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην. Περὶ τούτου ὁμιλεῖ ὁ Κύριος «τοῦ χρόνου μὲν μικροτέρου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τῆ δὲ ἀξία τῆς ἀποστολῆς μείζονος»⁶.

Ὁ Ἱεροσολυμίτης Κατηχητὴς, ὁ ἅγιος Κυρίλλος, συνηθέστατα ἐν ταῖς περιφημίαις Κατηχησεῖ του ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Προδρόμου, καὶ δὴ λαμβάνων ἀφορμὰς ἐν ταῖς περὶ τοῦ ἱεροῦ βαπτίσματος διδασκαλίαις του. Ἐὰν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὸ τέλος καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀρχὴ τὸ βίβλιασμα εἶναι, ὅμως ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ ἀρχηγός, ὁ μείζων οὐ μόνον τοῦ

ἀναληφθέντος Ἠλιοῦ καὶ τοῦ μετατεθέντος Ἐνώχ, ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγίστου νομοθέτου Μωϋσέως. «Βλέπεις πηλίκον ἄνθρωπον ἀρχηγὸν τῆς χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Θεὸς εἴλατο; ἀκτῆμονα καὶ φιλέρημον, οὐ μισάνθρωπον· ἀκρίδας ἐσθίοντα καὶ πτεροφυήσαντα τὴν ψυχὴν, μέλιτος ἐμφορούμενον, καὶ μέλιτος ἡδύ τερά τε καὶ ὀφελιμώτερα λαλοῦντα· ἔνδυμα περικείμενον ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ τῆς ἀσκήσεως τὸν τύπον ἐν ἑαυτῷ δεικνύντα· ὁ καὶ ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου ἔτι ἐν γαστρὶ μητρὸς κυφορούμενος, ἠγιάσθη»¹. Ἀλλὰ καὶ πολλῶ μᾶλλον θεωρεῖ ὁ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἅγιος πατὴρ τὸν Ἰωάννην ἄξιον τῆς εὐφημίας πασῶν τῶν γενεῶν, διότι, εἶναι ὁ μαρτυρῶν περὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς «μέγιστος μὲν ἐν Προφήταις, ἀρχηγός δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τρόπον τινὰ συνάπτων ἀμφοτέρως ἐν αὐτῷ τὰς Διαθήκας»².

(*Ἐπεται τὸ τέλος)

I. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ

1. Migne 33, 433.

2. Migne 33, 638.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ

ΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ Β'

Ἄριθ. Πρωτ. 534 Ἐν Ἀθήναις τῆ 5 Νοεμβρίου 1897

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν

Ἐγὼς ὃν τυγχάνει, ὅτι τῇ ἀκαρᾶτῳ φροντίδι τοῦ ἀειδύμου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ καὶ δαπάναις τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ φιλογενεστάτου κ. Μαρίνου Βαλλιάνου ἤρξατο πρὸ δύο ἐτῶν καὶ ἐπερατώθη ἤδη ἡ ἔδρασις Ἱεροσπουδαστηρίου ἐν Ἀθήναις. Ἀλλ' ἡ λειτουργία τοῦ ἰδρύματος τούτου ἐπέγειρε ἔνεκα τοῦ σπουδαιότητος σκοποῦ, ὃν τοῦτο προτίθεται. Εἶναι δὲ σπουδαιότατος ὁ σκοπὸς καὶ δύναται νὰ καταστῇ ὀφελιμώτατον τὸ ἔδρυμα τοῦτο καὶ συντελεστικώτατον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μὲν μορφωσὶν καὶ τὴν καθόλου βελτίωσιν τοῦ κατωτέρου παρ' ἡμῶν κλήρου, καθ' ὅσον δὲν ἀποδίδει μόνον εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κράτους ὅλου· ἐπειδὴ ὡς πρὸς μὲν τὸν γῶρον δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἄνετον ἐνάσκησιν ἑκατὸν καὶ πλέον μαθητῶν, ὡς πρὸς δὲ τὴν θερησκευτικὴν καὶ λοιπὴν πνευματικὴν μὲν μορφωσὶν, ὑπαρχόντων ἐν Ἀθήναις ὅσον ἐν οὐδεμίᾳ πόλει τῆς Ἑλλάδος ἀφθόνων τῶν πρὸς τοῦτο μέσων, δύνανται οἱ ἐν αὐτῷ φαιτῆσαντες μαθηταὶ νὰ καταστήσῃν διὰ πολλὰς ἐπόψεις τελειότεροι ἐκείνων οἵτινες ἐφαίτων ἐν ταῖς πρότερον χρόνου λειτουργούσαις τέσσαρσι Ἱερατικαῖς Σχολαῖς, ὧν ἡ ἀνασῦστασις ἄρα τῇ λειτουργίᾳ τοῦτου προφανῶς εἶναι περὶ τῆ. Οἱ ἐν πάντων δὲ τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἐρχόμενοι ἵνα σπουδάσωσιν ἐν

1. Migne 7, 1244.

2. Migne 8 404.

3. Migne 9, 85.

4. Migne 3, 65.

5. Migne 34, 1017.

6. Migne 33, 385.

τῶ ἰδρύματι τούτῳ θὰ καταλαμβάνωσι μετὰ τὴν ἀποφάσειν αὐτῶν τὰς κενὰς ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς τοῦ Κράτους ἔδρας τῶν ἐφημερίων, ὥστε μετὰ πάροδον οὐχὶ πολλοῦ χρόνου θὰ ἐπιτευχθῆ τὸ ὑπὸ σύμπαντος τοῦ Ἑθνους ἐπιποθεύμενον. ἦτοι ἡ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ χωρίοις τῆς Ἑλλάδος ἐγκαθίδρουσι Ἱερατικῆς παιδείας εὐπαιδευτοὺ καὶ κατὰ πάντα ἀξίῳ τῆς ὑψηλῆς καὶ τοῦ ἀποστολῆς κλήρου.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸν ἐσωτερικὸν καὶ τὸν καθ' ὅλον ὄργανισμὸν τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου τούτου, τὰ περὶ τῶν προσόντων καὶ τῶν υποχρεώσεων τῶν εἰς αὐτὸ εἰσακτέων μαθητῶν, τὰ περὶ τοῦ χρόνου τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ προγράμματος, θέλει γίνεαι φροντισὶς ἡρμοδίως, ἵνα συσταθῆ ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶ ἀνδρῶν, μέλλουσα νὰ κανονίσῃ πάντα ταῦτα ὡς οἷόν τε ταχέως καὶ μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας καὶ προσοχῆς, ἵνα ἀπροσκόπτως καὶ ἐπιωφελῶς λειτουργῆ τὸ καθίδρυμα τοῦτο, ἀποφέρων τοὺς προσδοκωμένους ἀγαθοὺς καὶ ἀνυσίμους καρπούς. Ἀλλὰ πρὸ πάσης τοιαύτης ἐνεργείας, ἀνάγκη ἐπιέγουσα νὰ λυθῆ τὸ σπουδαῖον ζήτημα, πῶθεν θὰ περιζήται ἡ Σχολὴ αὕτη τὰ ὑλικά μέσα τῆς διατηρήσεως αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἐπιδαρυνθῆ τὸ ἥμισυ τοῦ εὐάρεστον ἐκ τῶν ἐπελθεῶν συμφερῶν Δημόσιον Ταμεῖον.

Καθ' ἡμᾶς λύεται ταχέως καὶ ἀσφαλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τῆς κατωτέρω προτάσεως, ἣν σπεύδομεν νὰ υποβάλωμεν εὐσεβῶς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐξαιτούμενοι τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ ἐγκρίσιν αὐτῆς. Εἶναι δὲ αὕτη νὰ συγχωνευθῆ ἡ κατὰ τὴν ἡμετέραν Μητροπολιν Ἱερὰ μὴν τῶν Ἀσωμάτων, ἐπιλεγομένη Πετρακῆ, μετὰ τῆς Μονῆς Πεντέλης, ἐπὶ ὄνοματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὥστε ἐκ τῆς ἐνώσεως νὰ ἀποτελεσθῆ μία μὴν αὐθόπαρκτος Μονή. Ἡ προσάρτησις δὲ τῆς Μονῆς Πετρακῆ εἰς τὴν τῆς Πεντέλης ἐπιβάλλεται διὰ τοὺς ἑξῆς οὐσιώδεις καὶ σπουδαίους λόγους: Ἡ ὑπαρξίς Μονῆς ἐν τόπῳ περιουσιωμένῳ καὶ ἐντός τῆς πόλεως Ἀθηνῶν περιλαμβανόμενῳ δὲν δύναται τὸ παράπαν νὰ νοηθῆ ὡς τε οὐδένα τῶν ἔρων τοῦ Μοναχικοῦ βίου πληροῖ, διότι πῶς δύναται ὁ μονάζων ἐν Μονῇ τοιαύτῃ ν' ἀποτρέψῃ τοὺς ἐκ τοῦ κόσμου περισπασμούς καὶ νὰ εἶναι ἀπροσιωμένος ἕλως εἰς τὴν σκέψιν, εἰς τὴν προσοχὴν καὶ μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ ἐν πνευματικῇ ἡρεμίᾳ τε καὶ γαλήνῃ καὶ μακρᾷ πάσῃ ὑλικῆς σκέψεως νὰ διάγῃ; Πῶς εἶναι δυνατόν ν' ἀποτρέψῃ τὰς ἐπὶ τοῦ βίου αὐτοῦ τῶν λαϊκῶν ἐπιχρῆσεις, δικαίως υποπετυόντων αὐτὸν καὶ ἐν τῇ μετὰ τῶν πολιτῶν διηγεσθῆ αὐτοῦ ἀναστροφῇ ἐμβλεπόντων τῶν προθέσιν νὰ κατεριωνεύηται καὶ χλευάζῃ τὸν

μοναχικὸν βίον; Ἡ Ἱερὰ λοιπὸν Μονὴ τῶν Ἀσωμάτων, ἅτε κειμένη ἐγγὺς τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, μὴ δυναμένη, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, νὰ πληροῖ οὐδένα τῶν ἔρων τῆς ὑπαρξέως αὐτῆς, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ παύσῃ αὐθόπαρκτος εἶναι καὶ νὰ συγχωνευθῆ μετὰ τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, ὡς ἦτο καὶ πρότερον. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ συγχωνεύσεως δύο σπουδαίωτα ὠφελήματα θὰ προκύψωσι, τὸ μὲν ὑλικόν, τὸ δὲ ἠθικόν· καὶ τὸ μὲν ὑλικόν εἶναι ἡ πλήρωσις τῆς χρηματικῆς ἀνάγκης εἰς διατήρησιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ἱεροσπουδαστηρίου, διότι ἐκ τοῦ Ἀπολογισμοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Ἀσωμάτων καταφαίνεται, ὅτι δύναται νὰ παρέχῃ αὕτη πλέον ἢ ἐπαρκῆς χρηματικὸν ποσὸν πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἠθικόν ὠφελήμα εἶναι ὅτι θέλει ἐκλείπει τὸ μέγα ἄτοπον νὰ μονάζωσι μοναχοὶ ἐν πόλει. Παρατηροῦμεν δὲ ὅτι οὐδεμίαν θέλει προκύψῃ ζημίαν ὑλικὴν εἰς τὴν Μονὴν Πεντέλης ἐκ τῆς συγχωνεύσεως, διότι τῶν κατ' ἔτος ἐσόδων αὐτῆς ὑπερβαίνοντων κατὰ τὸν ἴδιον αὐτῆς ἀπολογισμὸν τὰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν, εἶναι φανερόν ὅτι οὐ μόνον θὰ ἐπαρκῆ, τὸ ποσὸν τοῦτο πρὸς συντήρησιν ἑαυτῆς καὶ τῶν ἐν τῇ μοναστικῇ αὐτῆς ἀδελφότητι περιληφθησομένων ἐκ τῆς Μονῆς Ἀσωμάτων μοναχῶν, ἀλλὰ θὰ εἶναι δυνατόν ἐκ τῆς κληῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας νὰ παρέχῃται ἐτησίως ἡ ἀπαιτούμενη δαπάνη πρὸς ἀποστολὴν, μετὰ διαγωνισμὸν, πτωχικῶν Θεολόγων εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην πρὸς εὐρυτέρας Θεολογικὰς σπουδὰς, ὑπερ ὡς μέλλον νὰ ἐπιβράση σπουδαίως ἐπὶ τῆς καθόλου παρ' ἡμῖν Ἑκκλησιαστικῆς κινήσεως ἔχει, καθ' ἡμᾶς, συμφέρον ἢ τε Ἑκκλησία καὶ ἡ Πολιτεία νὰ ἐπιδιώξῃ.

Εὐπαιθέστατος
(Τ. Σ.) Ο ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἑκκλησιαστικὸς ἐκμετάλλευσις.

Ἐν Ἱασηίοις πρὸς σκοποὺς «τουριστικοῦς» διωργανώθη παράστασις μεσαιωνικοῦ θρησκευτικοῦ ἐκμεταλλεῖον τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου ἐν τῇ πρὸ τοῦ καθεδροῦ καὶ τοῦ τῆς Notre Dame πλατείας, με βάθος τὴν πρόθεσιν τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκκλησίας. Τὰ σκηρικὰ καρίστων τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν κόλασιν, τὸ κτίσιον πρόσωπον ἦτο, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, περὶ αὐτὸν ἐκινεῖτο οἱ ἀπόστολοι, καὶ διάλογοι ἐπλέκοντο μετὰ τὸ Θεοῦ καὶ διαβόλου. Πρὸς ἔξαρσιν τῆς «ἐκμεταλλεῖως» παρίστη κληθῆς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἴδοναιτο νὰ ἦνε διάφορον τοῦ β,υ ἐπηκολούθησε.

Τὸ πλήθος τῶν ἀκροατῶν ἐξεργάγη εἰς ζωηροτάτας ἀποδοκίμασίας καὶ ἡ κριτικὴ ὁμοφώνως ἐξεκίνηξε τὴν «παράστασιν». Διότι ἡ λαϊκὴ ψυχὴ ὁρμηφύτως διαισθάνεται ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου εἶτε ἀπολύτως ἀπαράστατον δι' οἰαςδήποτε τέχνης, πολλῶ δ' ἤτιον διὰ τέχνης μισθοφορομένης πρὸς ἐκμετάλλευσιν. Ἡ ἐκ τῶν Παθῶν τοῦ Σωτήρος συγκίνησις δὲν εἶνε αισθητικὴ, ἀλλὰ μόνον θρησκευτικὴ, καὶ αὕτη γενῆται ἀποκλειστικῶς ἐκ μόνης τῆς εὐαγγελικῆς περὶ αὐτῶν ἀφηγήσεως. Πᾶσα θεατρικὴ ἢ κινηματογραφικὴ παράστασις των εἶνε βέβηλος ἱεροσυλία ἀπόβλητος.

Σπᾶνιος λακωνισμὸς.

Πλούσιος Ἕλληνας, δαπανήσας σημαντικὸν ποσὸν πρὸς ἀνέγερσιν θεραπευτηρίου χάριν τῶν ἀπόρων κατὰ τὰ ἐγκαίρια αὐτοῦ ἀπαντῶν εἰς τιμητικὸν καὶ ἐνθουσιώδεις λόγους ἐπὶ ἐξάρσει τῆς μεγάλης του δωρεᾶς, εἶπε μόνον τὰ ἐξῆς λακωνικά: «Ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὰ χρήματα. Καὶ ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν, ἐξοδεύοντες διὰ τοὺς δυστυχεῖς». Ὁ λακωνισμὸς αὐτὸς θὰ ἔπρεπεν, ἀντὶ πάντος ἄλλου, νὰ χαραχθῆ ἐπὶ τῆς προσώψεως τῆς οἰκοδομῆς, διότι εἶνε ἐν τῇ εὐστόχῳ βραχυλογία του καὶ σπᾶνιος κατ' ἐκφραστικὸς τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος. Ὁ πλούσιος δὲν εἶνε ὁ ἀπόλυτος ἰδιοκτήτης καὶ ἀνθαίρετος χειριστὴς τοῦ πλοῦτου του, ἀλλ' οἰκονόμος θείας περιουσίας. Εἶνε ἀπλοῦς διαχειριστὴς θεοσδότην ταλάντων. Ἐὴν ἐννοίαν ταύτην καὶ τὸν προσορισμὸν τοῦ πλοῦτου πολὺ ὀλίγοι τῶν πλουσίων ἀντιλαμβάνονται, διὰ τοῦτο δ' οἱ φιλαργυρότεροι τῶν ἀνθρώπων κατὰ κανόνα εἶνε οἱ πλούσιοι ἐντεῦθεν καὶ ὁ τοῦ Κυρίου ἀφορισμὸς περὶ τῆς δυσκολίας τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν Βασιλείαν.

Παράδοξος ἀντίληψις.

Ἐπιφανὴς ἄγγλος ἐν ἐπιστολῇ του πρὸς τοὺς Times τοῦ Λονδίνου ἐπιχειρεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε ἄτοπος πᾶσα ἐπίκρισις τῆς ἐν Γερμανίᾳ διώξεως τῆς χριστιανικῆς θρησκείας διότι ὁ διωγμὸς ἀποτελεῖ οἰκιακὴν τοῦ κράτους τούτου ὑπόθεσιν, ἢ δ' ἀποδοκίμασία της προσβάλλει τῶν γερμανῶν τὰ αισθήματα. Ἄλλ', ὡς δοθῶς παρατηροῦν οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶνε θρησκεία ἐθνικὴ, ἀλλὰ διεθνῆς, πανανθρωπίνη, οἰκουμενικὴ πᾶσα δὲ κατ' αὐτοῦ προσβολὴ συγκινεῖ τὸν ἀπανταχοῦ Χριστιανισμὸν. Τὸ ζήτημα ὁμῶς εἶνε ὅτι δὲν βλέπομεν νὰ συγκινή τὴν χριστιανικὴν ἀνθρωπότητα ὕσον καὶ ὅπως πρέπει, τόσο μάλιστα, ὥστε, ἐξω τῶν σποραδικῶν κατὰ τὴν σημερινὴν ἀντιχριστιανικὴν διωγμὸν ἐπικρίσεων καὶ φι-

λολογικῶν διαμαρτυριῶν, δὲν γαίνεται καὶ νὰ ἐπάρχη κἂν συγκίνησις. Ἐν Ρωσίᾳ ἐξαπλώθη κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας διωγμὸς, ἀγνώστος καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τῶν διωγμῶν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Ὁ διωγμὸς οὗτος ἀσκεῖται συστηματικώτατα ἀδιείκτως δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων τοῦ σατανισμοῦ τοῦ κ' αἰῶνος ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ρωσικῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τὰ πλήγματα αὐτοῦ στενάζει ὀλοκλήρον ἔθνος ἐκ πολλῶν δεκάδων ἐκατομμυρίων χριστιανῶν ἐντονος ἀντιχριστιανικῆ προπαγάνδα διεξάγεται ἐπὶ τῶν ἀγρίων τῆς Ρωσίας ἀντιχριστιανικῶν διωκτῶν καὶ ἐξω τῶν ὁρίων τῆς χώρας ἐκείνης, ἀνά τὴν οἰκουμένην ὀλοκλήρον ἢ ἀντιχριστιανικὴν δυναμίτις τίθεται ἐν ὄψει πάντων πρὸς ἀναίτησιν τοῦ χριστιανικοῦ οἰκοδομηματιοῦ· ποῦ εἶνε ὅμως ἡ παγχριστιανικὴ συγκίνησις καὶ ἐξέγερσις οὐκ ἄπλως πρὸς στιγματισμὸν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐπιβουλῆς καὶ πρὸς ὀριστικὴν αὐτῆς κατάπτειξιν. Πότε ἐξηγήθησαν τοῦλάχιστον αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ κόσμου εἰς ἐυθύνημον καὶ συνεχῆ καὶ ἐντονον δρᾶσιν κατὰ τῆς μεγαλειτέρας καὶ ἀναισχυνοτέρας ὕψεως ἐναντίον τοῦ πολυτιμοτέρου τῶν ἀγαθῶν ἐξ ὧν ποτὲ ἢ ἀνθρωπότης καὶ ὁ πολιτισμὸς της ἀπέκτησε; Τοιούτοτρόπως, δὲν εἶνε παράδοξος μόνη ἢ ἀντίληψις τοῦ ἐν λόγῳ ἄγγλου· παραδοξότερα εἶνε ἡ στάσις τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύει ὁ παγκόσμιος Χριστιανισμὸς πρὸς τοὺς συγχρόνους διωγμοὺς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παραθῆντος Μαΐου συνηλθεν ἐν Παρισίῳ τὸ Γραφεῖον τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου διεθνῶς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ Διοικητ. ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τοῦ Πραγματικοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠσχολήθη περὶ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ γενικοῦ συνεδρίου τοῦ Συνδέσμου, ὅπερ θὰ συγκροτηθῆ ἐν Chambly sur-Montreux τῆς Ἑλβετίας περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου καὶ θὰ συζητήσῃ ἐπὶ θεμάτων ὁποῖα «αἱ Ἐκκλησίαι καὶ ἡ σημερινὴ διεθνῆς κατάστασις», «τὸ ἐμπόριον τῶν πολεμικῶν ὀπλῶν», καὶ μειονότητες κλπ.» ἢ δὲ δευτέρα ἐμελέτησε τὰ τῆς προσεχοῦς (1937) συνδιασκέψεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἧτις θὰ ἀσασχοληθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ Ἐκκλησία, τὸ Κράτος καὶ ἡ Κοινωνία», ὡς καὶ τὰ τοῦ προγράμματος τῶν ἐν Γενεύῃ, Δαλματίας, Ἑσθονίᾳ καὶ Σουηδίᾳ προσεχῶν συνδιασκέψεων. Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης συνεκεντρώθησαν ἐν τῷ ἐν Passy τῶν Παρισίων ναφ τῶν Μετερορυθμισμένων πρὸς κοινὴν προσεσχὴν ὁ Μητροπολίτης Θεατείρων Γερμανός, πρόεδρος τοῦ Οἴκου. Συμβουλίου, ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Chichester πρόεδρος τῆς διοικητ. ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου, ὁ Ἐπίσκοπος Amunsden τῆς Δανίας, πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου διεθνῶς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ πᾶσις Macc Boegner πρόεδρος τῆς ἐν Γαλλίᾳ

προτεσταντικής ὁμοσπονδίας, ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ δὲ ταύτῃ ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας εἰς ἰδίαν ἀκρόασιν.

Ἐν Ηερεεγ Νοβί τῆς Δαλματίας θὰ συγκροτηθῇ περὶ τὰς ἀρχάς τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου συνέδριον τῶν ἐθνικῶν συμβουλίων τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν τῆς διεθνoῦς φιλίας, διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοῦ συνεδρίου θὰ μετὰσχωσι τὰ ἐθνικὰ συμβούλια Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρουμανίας καὶ Ἀλβανίας, θέματα δὲ συζητήσεων θὰ ἦνε αἱ διεθνεῖς σχέσεις, τὸ πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ Κράτος καὶ ἡ κοινωνία, αἱ ἐνδοβαλκανικαὶ σχέσεις κλ. Ταῦτοχροναὶ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ θὰ οργανωθῶσι συνεδρια ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τοῦ Πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ συνέδριον τῆς νεολαίας τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν. Τὸ ἑλληνικὸν Ἐθνικὸν Συμβούλιον θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Π. Μπρατισιώτης, τὴν δὲ ἑλληνικὴν νεολαίαν θὰ ἐκπροσωπῇ ὁ ἐφημέριος τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ναοῦ αἰδεσ. πρωτοπρεσβύτερος Εμμ. Μυτιληναῖος καὶ ὁ βοηθὸς τοῦ Θεολογικοῦ Σπουδαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Φυτράκης.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰς θάνατον καταδίκης δύο παστῶρων ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν, περὶ ἧς ἐγράψαμεν ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν διεβίβισθη ὑπὸ πασῶν τῶν ἐν Γενεύῃ χριστιανικῶν κοινοτήτων πασῶν τῶν ὁμολογιῶν κοινὸν ἔγγραφον διαμαρτυρίας, ἐν τῷ ὁποίῳ μετὰξὺ ἄλλων λέγονται καὶ τὰ ἑξῆς: «...Τὸ περιοδικὸν «Ο Ἄθως», ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν κρατικῶν ἐκδόσεων, εἰς εἰδικὸν τεῦχος τοῦ Ὀκτωβρίου 1934 ἐρβαίον, βασιζόμενον ἰδίως ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ Στάλιν καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, τὴν ἀνάγκην πολέμου μέχρις ἐσχάτων κατὰ τῆς θρησκείας. Εἰς τὸ τεῦχος δὲ τοῦ Ἰανουαρίου 1935 ἀναγινώσκειται ἡ ἑξῆς δήλωσις: «Τὸ σοβιετικὸν κράτος εἶνε ἐν τῇ ἰστορίᾳ ἡ πρώτη χώρα ἣτις διεκήρυσεν ἀμειλικτον ἀγῶνα κατὰ τῆς θρησκείας». Τὸ γεγονός τοῦτο θέτει ἐνώπιον τῆς Κ. τ. Ε. ἐν κεφαλαιῶδες ζήτημα: Ὅταν τῷ 1934 ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν Κ. τ. Ἐ., προσπάθειαι καταβλήθησαν ὅπως τὰ κράτη-μέλη αὐτῆς ὡς ὄρον προκαταρκτικῆς τῆς ἀποδοχῆς θέσουν τὴν κατάπαυσιν τῶν διωγμῶν τῶν θρησκευόντων καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐλευθέρου κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ χώρῃ τῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν. Αἱ προσπάθειαι ὅμως αὗται εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν. Σήμερον ἡ Ἐνωσις τῶν Σοβ. Δημοκρατιῶν ἀποτελεῖ μέλος τῆς Κ. τ. Ε. Ἡ Κυβερνήσις ἐνὸς ἄλλου κράτους, μέλους τῆς Κ. τ. Ἐ. τὸ Μεξικὸν ἐπ' ἴσης δίδει τοὺς χριστιανούς. Αἱ Ἐκκλησίαι δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι ὅτι κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τῶν ἀποτελουσῶν μέλη τῆς Κ. τ. Ἐ. ἀφήνουν νὰ καταδιώκωνται οἱ χριστιανοὶ ἀδιαμαρτυρητως. Ἡ Κ. τ. Ἐ.—καὶ λέγομεν τοῦτο ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν χριστιανῶν—ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἱερώτατα τῆς πίστεως δικαιώματα ἀνευ τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ βοηθείας τὸ ἔργον τῆς θᾶ ἀπέβαινε μάταιον. Ἡ Κ. τ. Ἐ. ἔχει καθήκον νὰ ἐπιβάλῃ εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς τὴν ἀπόλυτον ὑπαρξέωσιν νὰ ἐπιτρέψωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν τὴν ἐλευθέραν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγ-

γελίου καὶ τὴν ἐλευθέραν λατρείαν». Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν τῆς ἐθν. προτεστ. Ἐκκλησίας, τῆς καθολικῆς, τῆς ὀρθοδόξου, τῆς ἐλευθέρου εὐαγγελικῆς, τῆς ἀγγλικανικῆς, τῆς ἀμερικανικῆς ἐπισκοπικῆς, καὶ πλείστων ἄλλων προτεσταντικῶν διακλαδώσεων. Ἡ δὲ χθεσινὰ εἰδήσεις φέρουν ὅτι οἱ δύο πάστορες Σεϊμπ καὶ Ντούτμαν ἐτυχον χάριτος μετατραπείσης τῆς ποινῆς τῶν εἰς δεκαετὴ περιορισμῶν ἐν Σιβηρίᾳ.

Ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βόννης κάρολος Barth ἀπολυθεὶς ἐκ τῆς θέσεώς του δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῆς Κολωνίας ἐφεσίβαλε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐφετεῖον τοῦ Βερολίνου. Τοῦτο ἠκύρωσε τὴν ἀπόφασιν καὶ ὁ Barth ἀποκατεστάθη εἰς τὴν θέσιν του.

Ὅμως νέων Ἑλβετῶν προέβη εἰς ζωνρὰς διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν ἀντιπροσώπου τῶν Σοβιέτ Λιτβινωφ ὡς προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.τ.Ε. Τὴν ἐκλογὴν ταύτην χαρακτηρίζουν ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ τῶν ὡς σκανδαλώδη, ἐφ' ὅσον ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ «ὀργάνου τῆς παγκοσμίου συμπλιώσεως, τὸ ὅποῖον τόσας ἐλπίδας ἐγέννησε», ἐτέθη ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου καὶ μόνον τὸ ὄνομα ὑπομνησκαὶ «ὅ,τι μιστῶν ὑπάρχει ἐν τῇ διωκτικῇ Ἐνώσει τῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν» καὶ τοῦτο, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν καθημερινῶς ἔρχονται ἐκ Ρωσίας εἰδήσεις νέων διωγμῶν. Οἱ νέοι θλίβονται βλέποντες «ἐπίσημα πρόσωπα συναδελφούμενα ἐπὶ τόπου μετὰ τῶν ἀμειλικτων ἐχθρῶν τῆς θρησκείας, ἰδίᾳ δὲ τοῦ θεοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὅποῖον ὁ Χριστὸς ἔφερον εἰς τὸν κόσμον». Ἰδιαζόντως ὅμως ἐξανίστανται κατὰ τοῦ θεάματος τῶν ἀνθρώπων τούτων τῆς Κ.τ. Ε. «τιθεμένων ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἐνός ἐξ αὐτῶν... Δὲν εἶνε αὐτὸ τὸ θέαμα τὸ ὅποῖον ἀνέμενον ὁ ἐλβετικὸς λαὸς ὅταν ἀπεφάσιζε νὰ μετάρχη τοῦ ὑψηλοῦ τούτου Ἀρείου Πάγου περιβεβλημένου πνευματικὴν δύναμιν, ὅποτος ὄφειλε νὰ ἦνε ἡ Κ'τ.Ε.».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἱθρησκευμάτων καὶ Παιδείας καταρτισθεῖσα μεγάλη Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος συνῆλθεν εἰς πρώτην συνεδρίαν ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τὴν Τετάρτην τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος. Μετὰ τὴν διεξαχθεῖσαν δ' ἐν αὐτῇ ἐμπεριστατωμένην συζήτησιν ἐγένετο, κατ' ἀρχὴν, δεκτὸν ὅπως παραχωρῶνται εἰς τοὺς παλαιοημερολογίτας ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἱερεῖς διὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν ἀνάγκας ὑπὸ ὠρισμένους ὄρους. Ἀνετέθη δὲ εἰς ὑποεπιτροπὴν ὅπως διατυπώσῃ τὸ πόρισμα τοῦτο. Τοῦτου γεναμένου τὴν παρελθούσαν Τετάρτην συνῆλθεν ἐκ δευτέρου ἡ Ἐπιτροπὴ, ἣτις καὶ ἐνεκρίνε τὴν διατύπωσιν μειοψηφισάντων τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Μπαλάγου καὶ Δουβουνιώτου, ὧν ὁ πρῶτος καὶ εἰδικὸν ὑπέβαλεν ὑπόμνημα. Τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποσταλὲν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐξητάσθη ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης καὶ ἐνεκρίθη μετὰ τινῶν τροποποιήσεων καὶ ἐπιφυλάξεων. Ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως συνταχθῇ σχετικὸν σχέδιον νόμου καὶ ὑποβληθῇ

εις τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος οὗ ἐπανέβη ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰς προσεχῆ συνεδρία.

—Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Τρίτης ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰσηγουμένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρσης ἐνέκρινε τὸν Κανονισμόν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

—Ὁ Μακ. Πρόεδρος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης κατέθηκεν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον πρὸς ἔγκρισιν σχεδίου κανονιστικοῦ Διατάγματος περὶ τῆς Σχολῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἣτις μέλλει τὰ λειτουργήσῃ ἐν τῷ Ὁδῶφ Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν τῆς Ἐκκλησίας.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος ἀποσυρθεὶς κατὰ τὰς πονηρὰς ταύτας ἡμέρας εἰς τὴν μονὴν Ὑψηλοῦ μέχρις οὗ κατασιγασθῶσι τὰ πάθη καὶ συνάθωσιν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἐνοχλήσαντες τὸ ποιμαντορικὸν αὐτοῦ ἔργον διαβολεῖς, ἐπανάκαμψεν εἰς τὴν Ἱεράν αὐτοῦ μητροπολιν ἐν θριάμβῳ, παρασκευασθέντι ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν πικρανάντων τὴν Α.Σ., οἷσιντες ἔσπευσαν νὰ ζητήσωσι τὴν συγγνώμην τοῦ Ἱεράρχου καὶ νὰ συναδεύσωσιν αὐτὸν ἐν συντριβῇ. Μόλις δ' ὡς ἐγγώσθη ἡ ἐπιστροφή τῆς Α.Σ. ἡ μητροπολις μετεβλήθη εἰς προσκύνημα τῶν χριστιανῶν πασῶν τῶν τάξεων. Ὁλόκληρος ὁ τόπος τῆς Λέσβου, δομύματα κακίστας τοῦς αἰτίους τῆς πικρίας τοῦ ποιμενάρχου, ἐξέφρασαν ἐνθουσιωδῶς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ποιμνίου, τὸ ὅποιον συνέρρευσε εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ἁγίου Θεοτόπου, ἵνα ἴδῃ τὸν ἀρχιερέα του ἱερούργοντα τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, κατὰ τὴν ἐσπέρην τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν ἡ Α.Σ. διδάξας ἀπένειμε γενικήν ἄφεσιν εἰς τοὺς ὁπασδήποτε ἀποπειραθέντας νὰ πικράνωσι τὸν ποιμένα των.

—Κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος, ἐν Μυτιλήνῃ ἐλευτούργησαν 5 Κατηχητικὰ σχολεῖα, ἐν τῇ ὑπαίθρῳ δὲ 8, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὰ φοιτησάντων μαθητῶν ὑπερέβη τοὺς 1400.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ πρὸ ἔτους περίπου προσέφερεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δραχμὰς 50.000 ὅπως ἐκ τῶν καταλοίσων χειρογράφων τοῦ αἰοίδμου Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου Σχολαρίου ἐκδοθῇ τὸ «Τιμολὸν Πατρολογίας» Migne. Τοῦ καθηγητοῦ ὁμως κ. Κ. Δυοβουνιώτου, εἰς δὲν ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ εἶχεν ἀναθέσει τὴν μελέτην καὶ ἐπιμέλειαν τῆς ἐν λόγῳ ἐκδόσεως, ἀποφανθέντος ὅτι αὕτη εἶνε δυσχερὴς ὡς ἔχουσι τὰ χειρόγραφα, ἡ Α.Σ. ἀφῆκε τὸ πᾶσιν τῶν 50.000 ὡς παγίαν καθήκον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἵνα εἰ τόκοι τοῦ κεφαλαίου τούτου διατίθενται κατ' ἔτος διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν καλλυτέρων ἐκ τῶν φροντισμάτων τῶν φοιτητῶν ἐν τῇ «Ἐπειροῖδι» αὐτῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠ)ΛΕΩΣ

Ὁ Ἀποκρίσάριος τοῦ Οἴκου, Πατριάρχου Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Χρῦσανθος ἐπισκεφθεὶς καὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ κοινολογήσας μετὰ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων ἐπανάκαμψεν εἰς Ἀθήνας.

—Ἀπὸ τῆς 13 ἡμέρας ἤρξατο ἐφαρμοζόμενος ἐν Τουρκίᾳ ὁ γνωστὸς περὶ τῆς περιβολῆς τῶν κληρικῶν νόμος. Ἐκ τῶν τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου εἰς μόνον τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐπετρέπη νὰ φέρῃ τὸ ρῆσιν καὶ δημοσίᾳ.

—Συνεπείᾳ προσκλήσεως τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ρουμάνου Ἐπισκόπου Χοσίνης καὶ Μπελτσῶν Θεοφίλ. Βεσσαρίωνος ὅπως δι' ἀντιπροσώπου αὐτῆς μετὰσχῇ τῶν

ἑορτῶν τῶν ἔγκαινιων τοῦ νεοκτίτου καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς πόλεως Μπελτσῶν. ἀνατίθει τῆς Ἱ. Συνόδου ἐξεπροσώπησεν αὐτὴν ὁ Σεβ. Μητροπ. Χαλακδόνης Μάξιμος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἀρχιεπιμ. τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. Ἀδομαντίου. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσώπησεν ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Νιμοριτῆς Προϊστάμενος τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ὁ νόμος περὶ τῆς ἐκλογῆς Πατριάρχου Ἱεροσολύμων δημοσιευθεὶς ἐν τῇ ἐπισημῇ ἐφημερίδι τῆς κυβερνήσεως (Palestine Gazette Extraordinary) τῆς 27 παρελθόντος Μαΐου δὲν περιέχει οὐδεὶς μεταβολὰς ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νέου καθεστώτος, εἰ μὴ μόνον ὅτι τὰ ὀνόματα τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ὑπαίου Ἀρχιεπιστοῦ ἀντικατέστησαν τὰ τοῦ Συντάκτου, τοῦ Μεγ. Βασιλέως καὶ τοῦ Μουσουλμάνου, ἡ δὲ ἀφ' αὐτοῦ ἀποστρέφεται ἀπὸ τὸ 1914 καὶ πρὸ αὐτοῦ διατελέσαντες ἡμέρας τοῦ τουρκικοῦ κράτους. Ἐπ' ἴσῃς ὁ νέος νόμος δὲν θεωρεῖ ἰσχύουσαν τὴν διάταξιν περὶ συνεχούς διατελέσεως τοῦλάχιστον ἀρχιερατικῆς ἡμερέσιας τῶν ἐπιψηφιστῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΟΠΤΩΝ

Ἀφικνεύμενος εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ νέος κόπτης Ἐπίσκοπος Ἰταλιανικῆς καὶ Σαρδίας Σεβ. Θεόφιλος ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ποιμνίου του μετ' ἐνδείξεων πολλῆς εὐλαβείας εἰς τὴν πόλιν Δαβίδ. ὁπόθεν ἐν κοινή μετῆρῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως πρὸς προσκύνησιν, μετ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις του. Ὁ νέος Ἐπίσκοπος ἦτο γνωστὸς πρὸ τῆς χειροτονίας του ὡς Ἀμπάνα ἐπιστοχὸς, διηκόνησε δ' ὡς ἱερεὺς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἐπὶ διατίαν πρὸ τοῦ 1921, εἶτα δὲ ἐχορηγήσεν ἡγούμενος τῆς ἐν Αἴγυπτῳ διασημοῦ κοπτικῆς μονῆς τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου. Ἐπισκοπὸς ἐχορηγητῆρῃ ὑπὸ τοῦ Κόπτου Πατριάρχου ἐν καίρῳ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον. Ἡ δικαιοδοσία του περιλαμβάνει καὶ μέρος τῆς Αἴγυπτου μετὰ τοῦ Πόρτ—Σαῖδ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡ πρὸς τὴν Ρουμανίαν Ἐκκλησίαν ἀγγλικανικὴ ἀποστολὴ φθάσασα εἰς Ρουμανίαν ἐγένετο δεκτὴ μετὰ πολλῶν τιμῶν εἰς τὸ Γιοργεβαν καὶ τὸ Βουκουρεστίον ὑπὸ τε τῶν ἐκκλησι. ἀρχῶν καὶ χιλιάρχων λαοῦ. Συσκοπιεῖς ἐπίσημοι κατὰ προκαταρκτικὴν πρόφασιν ἐγένοντο μετὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποστολῆς καὶ τῆς ρουμανικῆς ἐκ θεολόγων ἐπιστοχῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἀγγλικῶν χειροτονιῶν μετὰ τῶν συμφῶν πρὸς αὐτὰς ζητημάτων. δεξιῶσι δὲ πολλὰ ἐγένοντο τῶν μελῶν τῆς ἀποστολῆς θεολογικῶν ὡς ξένων τοῦ Μοναχ. Πατριάρχου Ρουμανίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ διατριβῆς αὐτῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΩΝ

Ἡ ἐπιστολὴ τῶν ΒΑ κρατῶν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ὁράσιν τῆς παγκοσμιολογικῆς καὶ χριστιανικῆς ἐκκλησίας διατύπωσε τὴν ἀκόλουθον προσωπικὴν ὑπογράσει, τὴν ὁποίαν διεβίβασεν πρὸς πάντας τοὺς πολιτικοὺς ὁμοίως τῆς χώρας: «Ἀναγνωρίζω ὅτι εἶνε ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλους τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ περὶ τῶν φιλῶν ἀπόληψις» ἀνοήτῃ να ὑπετάλλω ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ ἐλάχιστον αἰσθητὴν ὑπεροχῆς ἀπέμνημι ἄλλου προσώπου ἐκ λόγου φιλικικοῦ ἢ λόγῳ χροῦματος. ὅτι προσπαθῆσω νὰ γνωρίσω τὴν μαύρην φιλήν ἀπακτῶν ὅσο ἡ τρεῖς μύρους φίλους».

ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ

Ἐν Τουρκίᾳ διὰ νόμου ἡ Παρασκευὴ ὡς ἡμέρα ἀγίας καθιερώθη καὶ ἀντικατεστάθη ἐὰν τῆς Κυριακῆς. Ὡς λόγοι τῆς μεταρρυθμίσεως φέρονται ὑπὸ τῶν ἐπισημῶν τουρκικῶν κληρῶν οὐχὶ θερησκευτικοί, ἀλλ' οἰκονομικοί.

—Νόμος ἐξεδόθη ἀπαγορεύων τὴν θερησκευτικὴν παραγάνον ἐν Τουρκίᾳ τὸ μέτρον ἐλήφθη κυρίως ἐκ τῆς ζήτησῆς μετὰ τὸ κληθυσμὸν ὁράσεως τῶν Ρουσελιστών καὶ τῶν Ἀδβεντιστῶν.

Ἀθήναι Τύποις «Φοῖνικες», ὁδὸς Λεωννάτου 4,